

شاديہ كاكه سوور

پياوى سووچه كان

كۆمهله چيروك

۲۰۰۱

بلاوکردنه وهی سه ر ئینته رنیت: دهنگی کورد ۲۰۰۱

ناواخن
کور هکه م کۆمۆنیسته ۳
رق ۵
چهک ۶
پیاوی سووچهکان ۹
مارمیلکه ۱۲
ئهو ماله هی منه!! ۱۳
بینین ۱۸
شیربیرا ۲۱

کورەكەم كۆمۆنیستە

منیش لەو تەمەنەى ئەو كۆمۆنیست بووم. لەجیاتى تۆقە و شانە و ماكیاج و جلی جوان، كتیبی ماركس و لینین و ئەوانی ترم دەكړی. بېگومان باوكه بۆرژواكهشم رقی لهوانه بوو. بۆیه من دەبوايه بەدزییهوه بیانیهنیمهوه و له كون و كه لهبەرى مالهكهدا هەشاریاندم. شهوانهش هەر بەدزییهوه دەرمدەهیتان و دەمخویندنهوه. ئای چ بەختیكى خراپم هەبوو خودایه، هەموو جارێ دەیدۆزیهوه و دارکاریی دەكردم. دەیخستنه توونی هەمامهكه و جنیو و نەفرهتی بۆ ئەو دەستهخوشكانەم دەنارد، كه مالیان له گەرەكه هەزارهكان بوو و جار جار دەهاتن بۆ لام. نازانم چەند ماركس و ئەنگلس و لینین و ستالین و ترۆتسكى و رۆزا لۆكسهمبۆرگ لهو توونی هەمامهى ئیمهدا به دەستی باوكم سووتینراون، بهلام دەتوانم شوینی برینهكانی جهستهى خۆم یهكه به یهكه ببژیرم. مافوورهكهیان دەكردهوه، تا بۆ جهژن دایخەن، ماركس و ئەنگلسیان لهناو قەدیدا دەدۆزیهوه. قەنهفهكانیان هەلدەگێرايهوه، بۆئەوهى پاكیان كەنهوه، لینین ئاشكرا دەبوو. دەستیان دەكرد بهناو فەردهى برنجهكهدا، تا چیشته لیتین، ستالین به جووتی سمیلی زلهوه بەدیله گێرا. ترۆتسكى لهناو مەنجهله گهورهكهى مووبهق، كه تهنه جهژنا و جهژن لهسەر ئەو تاقه بەرزە دادەگێرا، دەدۆزرايهوه و تیرۆر دەكرا. رۆزا لۆكسهمبۆرگیان بهقژ لهناو سهماوهكهدا دەهیتایه دهري.

فیلێكى چاكم دۆزیهوه، بەرگهكانیانم لێدەكردنهوه و بەرگی ئەو كتیبانەم

پئوه چهسپ دهکردن، که کهس رقی لئیان نهبوون. له مهوه گیانی ئهوان و هی خوشمم له دهستی ئه و باوکه م رزگار کرد، که رقی دنیا ی له رهنگی سوور بوو. به لام نازانم بۆچی ههزم له چاره یان نه ما و هه ریه که پانم به لایه کدا په رته وازه کرد. که چی کورپه که م جار یکی تر هه موویانی هینایه وه. من وهکو باوکم نییم، نایانسووتینم. کورپه که م ئه مه چاک ده زانیت. به لام هه رگیز ئه وه نازانیت، که ناوی هه موو کتیبه کانیم ده رهیناون و ئه و کتیبانه م تیکردوون، که دژ به وان نووسراون. ئه وه ی ماوه ته وه هه ر به رگه کانیا نه. کورپه که م هه ر زوو زوو هاوړیکانی بانگده کات و به شان و باهووی کتیبه کانیدا هه لده دات. هه ندی جار یه کیکیان له سه ر ره فه که هه لده گری ت و چه ند لاپه ره یه کیان به دهنگی به رز بۆ ده خوینیته وه. ئه وانیش به بی ئه وه ی هیچی لی تی بگهن، هه میشه سه ری بۆ ده له قیننه وه و جار جاریش ده لئین:

– نامری، نامری، بیری ئاوا هه رگیز نامری!

– به لئ، به لئ، هه رگیز نامری!

– ئه وانه ده مرن، که له دژیان ده وه ستن!

کورپه که م نه یزانیوه، که منیش رۆژیک له رۆژان وهکو ئیستای ئه و کۆمۆنیست بووم!

رق

کورپکی که مدوو و گوشه گیر بوو. زۆر که م تیکه ل به و چوختیا نه ی تر ده بوو. ئه وانیش ته نها بۆ رابواردنی کات لئی نزیک ده بوونه وه و هه ر جار ی به زمیکیان پئ ده کرد. دوا جار ویستیان به ته و او ی بیکه ن به گالته جار ی خو یان و هه موو کور و کچیکی تری ئه و زانکۆیه. جار یک و دوان و ده چوونه

بن گوئی و پٺيان وت:
 - هاڙه خوښيدهوئيت، شٽت بووه، شهوان له بهر توڅو ناچټه چاويه وه،
 چاوه پټيه تو پټي بلټيت. ٺه شهرمه تا كه ي؟
 له راستييدا ٺه به پټچه وانه وه زور رقي لټي بوو و هميشه پټي دهوتن:
 - كوټريم و ٺه ره زاگرانه نه بينم. چاوه پټيم روژي سهير ټكم بكات،
 بوٺه وي بيانووي پټي بگرم و ريسوای بگرم، كولي ٺه دلهمي پټي
 دامر كټنمه وه.
 روژيكيان و ايان ليكرد بانگي «هاڙه» بكات و پټي بلټيت. به جوته چوون بو
 ناو باخه كه ي دواوه و ٺه وانيش سهرنجيان ليده دان، تا بزائن كه ي به سهريدا
 دهته قټنه وه و به جنټو ريسوای دهكات. كاتيكيان زاني هاتنه وه و كوره كه به
 روويكي خوښه وه وتي:
 - سوپاستان دهكهم، ٺيوه نه بوونايه، ٺيمه نه مانده تواني ناوا به ئاساني
 له يه كتر نزيكبينه وه.
 - چي؟ بوو به راست؟ خوښيدهوئيت؟
 - زور زور!!

چهك

ٺه مړو نيو سه ده ي ره به ق به سه ر ٺه روژدها تيده په ري، كه پياويكي
 چوارشانه هاتبوو نيشتيماني دراوسيمان بكوژي. ٺه له هه موو دليكيه وه
 دهويست له ناوي به رټت، به لام له سه ري كو لان پټيان لي گرتبوو. چه كه كه يان
 لي سه ندبوو. به قونداغه كه ي تيكيه وتبوون. سهريان له ده لاهه شكاندبوو.
 كاتي نيشتيمان هه واله كه ي پټي گه يشت، به په له پروزي خو ي گه يانده لاي.
 ٺه كز كز پشتي به ديواره كه دا بوو. ناخي ساردي هه لده كيشا. خوټني لي
 دهچو رايه وه. ته واو سيماي گورابوو. كه چي نيشتيمان هيشتا ده يتواني
 بيناسټته وه. هه موو ٺه رووداوانه به بير خو ي به ټټټته وه، كه په يوه نديان به
 روژگار يكي زوه وه هه بوو. ٺه گهر به يارمه تي يهك دوو ټني ديكيه ي دراوسټي
 نه يگه يانديا مال و برينه كاني بو تيمار نه كرديا، له پال ٺه مه شدا به رده وام
 دلنه وايي نه دابووايه ته وه، ٺه وا رهنگ بوو هه ر ٺه وسا گياني ده رچووايه. دياره
 نهك له تاوي ټيشي برينه كاني، به لكو له داخي چه كه كه ي، كه هيچ كه سي

نەیدەزانی كۆلۈپ سەندىبوو. چى بەسەر ھات. دەگىيا و فرمىسكەكانى بە خور دەھاتنە خوارى. «دەلۈن پىياو بۆ ھەر شتىك بگى بە عەيب دادەنرۈت، بىجگە لە چەك». نىشتىمان ۋەكو ھەموو ژنەكانى دىكەى شار ئەو وتەيەى بىستبوو، كە خەلك لە كۆنەو ۋە پىشتاۋپىشت دەيانگىراپەو. مندال چۆن بۆ شت دەگى، كابران ئاۋا دەگىيا و دەيوت:

– من چەكەكەى خۆم دەۋىتەو.

نىشتىمان ھەر شتىكى نوكتىزى مالەكە لە قەلەمبىرى بچووكەو تا چەقۆى گەورە ھەبوو، بۆى ھىنا و پىي وت:

– ھانى بە يەككى لەمانە بىكوژە.

كەچى ئەو سەرى بادەدا و دەيوت:

– من چەكەكەى خۆم دەۋىتەو ۋە بەو نەبى ناتكوژم.

نىشتىمان بەلۈن پى دا ھەموو شتەكانى خۆى بەلاۋە دەنۈت و ئەو كەسەى بۆ دەۋزىتەو، كە چەكەكەى لى سەندوۋە.

نىشتىمان ھەموو مەخفەرەكانى پۇلسى تىگەياند و خۆيشى رۆژانە لەم دەرگا و لەو دەرگای دەدا و لەم و لەوى دەپرسى، ئاخۆ نازانن كۆ چەكى ئەو پىاۋەى بردوۋە، كە لە رىگايەكى زۆر دوورەو ھاتوۋە و بىستوۋىتەى ئەمى پى بكوژىت، بەلام بىسوود بوو.

نىشتىمان ئىۋاران ماندوۋ و شەكەت بە دەستى بەتال دەھاتەو. بە سەرلەقاندن پىاۋەكەى تىدەگەياند، كە ئەمرۆش ھىچ. دەھات سەرى دەخستە سەر شانپەو. ئاخى ھەلدەكىشا. پىاۋەكە بە چاۋى پر لە سۆزەو سەپىرى دەكرد. پىي دەوت:

– گىانەكەم من لە ئاستى تۆدا چەند خۆم بە شەرمەزار دەزانم، كە ئەو بارە قورسەم خستۆتە سەر شانن، بەلام چى بگەم، ناتوانم ئەو چەكە لە بىر خۆم بەرمەو ۋە ناتوانم بە ھىچ چەكىكى دىكەش بىكوژم.
– وا مەلى بە قوربانن بىم، من ژنى تۆم و ئەۋەى دەيكەم، ئەركى سەر شانمە.

ئىنجا پىاۋەكە ھەناسەپەكى ھەلدەكىشا و لىي دەپرسى:

– تۆ بلىي بىدۆزىنەو؟!

– نازانم، بەلام من درىغى ناكەم و تا گىان لە جەستەمدا مابى، بە دوايدا دەگەرىم.

نىشتىمان كورپىك و دوۋان و سىيان و چۋارى بوو و ھەر نەيدۆزىپەو. گەورەبوون و چوونە رىزى باوكيان، ئەو چەكەى ھەر بۆ نەدۆزراپەو. باوك لە داخا مرد و ئەوان مانەو. خەمى دۆزىنەۋەى چەكەكە بوو بە ھى كورەكان.
نىشتىمان ئىۋاران بە دەستى بەتال دىتەو. بە سەر لەقاندن تىياندەگەپەنى، كە ئەمرۆش ھىچ. دەست دەكاتە مليانەو. ئاخ ھەلدەكىشى.

ئەوان بە چاوی پر له سۆزەو سەیری دەکەن. پێی دەلێن:
– دایە گیان ئیمە له ئاستی تۆدا چەند خۆمان بە شەرمەزار دەزانین، که
ئەو بارە قورسەمان خستۆتە سەر شانەت، بە لام چی بکەین، ناتوانین ئەو
چەکە له بیر خۆمان بەرینەو و ناتوانین بە هیچ چەکیکی دیکەش بتکوژین.
– وا مەلێن بە قوربانانان بۆم، من دایکی ئیووم و ئەووی دەیکەم، ئەرکی
سەر شانمە.
ئینجا کورەکان هەناسەیکە هەلدەکێشن و لێی دەپرسن:
– تۆ بلێی بیدۆزینەو؟!
– نازانم، بە لام من درێغی ناکەم و تا گیان له جەستەمدا مابیی، بە دوایدا
دەگەریم.

پیاوی سووچەکان

ئەو «سەیران خان» هەر له مندالیهوه ئاوايه. رووداوهکان، گەورە بن، یان
بچووک، نایوووژین. سەدان شتی سەیر دەبینیت و پرسسیاریکیان له
بارەیهوه ناکات. پێرار له پر دوو پیاوی کەتەهی چەکداری ئەو خوارە لێی بە
ژووڕ کەوتن. پۆژانە لەم سووچ و لەو سووچی هەیانەکە دادەنیشن و چاویان
دەبرنە دەرگا کراوکهی حەوشە. مەگەر بۆ نانخواردن و ئاوخواردنەو و
شتی دیکە هەلبستن، ئەگینا مەحاله شوینی خۆیان بەجیبهیلن و چاویان لهو
دەرگایە بترووکیئن. نه قسه له گهڵ یه کتر و نه گهڵ ئەویشی دەکەن. سائی
زیاتری پێچوو بوو، کاتی نیوهڕۆیهکیان بە دەم بۆیه کردنی نینۆکهکانی لێی
پرسین:

– ئەرى ئیوھ لیره چی دهکن؟
ئەوان سەیریکی یهکتریان کرد و سەریان داخست. دواى ماوهیهک، که
«سەیران خان» هەر بیریشی نهما بوو پرسىاری لى کردوون، ئەوهى سووچى
راست وتى:

– خوشکهکه م ئیمه چاوه رپى مێرده که تین، بۆ ئەوهى بێته وه و بیگرین.
ئەوسا چونکه ئەلبوومه کۆنه کهى خستبووه سەر کۆشى و سەیری
وینەکانى مندالیی خۆى دهکرد، نهیتوانى هیچ بلئى. هەر به حالیش گوئی لى
بوو، به لام دواى که له ههوشه که پیاسه ی دهکرد و خۆشى نهیده زانى بیری
له چی دهکرده وه، له پر چوو به رده مى کابرا و به سەرسورمانه وه لى پرسى:
– دهتانه وئى مێردى من بگرن؟

– ئەدى ئەگەر وانه بئى، ئیشمان بیره چیه!
«سەیران خان» بیری له وه کرده وه، کاتى مێرده کهى دیته وه، ئەوان له ملا و
له ولاوه په لامارى ددهن و که سیش نازانى بۆ کوپى ده بن. ویستی پىیان بلئى
ئاخۆ مێرده کهى چی کرده وه، خۆ ئە وه هقی به سەر هیچ شتیکدا نییه، که
ئەوان پىیان ناخۆش بێت، که چی خۆشى نهیزانى بۆچى وای پى نهوتن. پرووى
وه رگىرا و دهستى کرده وه به پیاسه له ناو ههوشه که. ئینجا بیری که وته وه،
که مێرده کهى چند رۆژى پيش ئەوهى ئەوان بێن، دوو چه کدار هاتن و به
جلى خه وه برديان، به لام تاقتى نه بوو پىیان بلئى. ته نانهت چارێکیان له ناو
بازار شووبراکه ی بینى و پى و ت، که مێرده کهى له کام زیندانه یه، که چی
نهیزانى بۆچى پرسىاری لى نه کرد، ئاخۆ بۆچى گىراوه و که ی به رده بئى.
سالیک به سەر ئەو رۆژهدا تپه رى بوو، که پیاوى سووچى لای راستى
هه یوانه که پى وتبوو مێرده کهى دهگرن، کاتى به چه قۆ تیزه که گوشتى گای
له تلەت ده کرد و دهستى خۆى برى. خوین فیچقه ی کرد و له تاوى نازار
هه لده په رى. نهیده زانى چی گه یانده بوویه به رده مى کابرا و پى و ت:
– مێردى من گىراوه.

رهنگه ئەو شتیکى وتبئى، به لام «سەیران خان» له بهر نازارى دهستى گوئی
لى نه بوو بېت. چارێکیان له ناندینه که شفته ی سوور ده کرده وه، خۆشى
نهیزانى بۆچى ئەو رۆژهدا بیره که وته وه و له دلئى خۆیدا وتى: «تۆ بلئى ئەو
شتیکى نه وتبیت!». هه ستا و چوو لى پرسى:

– ئەو رۆژهدا وتم مێردى من گىراوه، تۆ هیچت وت؟
ئەو به بئى ئەوهى سەرى هه لبرئى، وه لامى دایه وه:
– وتم چاوه رپى ده که یین به ربیت و پیرۆزباییتان لى بکه یین.
ئەمرۆ «سەیران خان» به ریککه وت خه سووه خه مباره که ی بینى و له
زمانى ئەوه وه زانى، که مانگی رابردوو تهرمى مێرده که یان له گه ل تهرمى
ده یانى دیکه له گۆرستانیکدا دۆزیوه ته وه. یه که مچار بوو پرودا ویک

بیوروژینیت. یه که مجاریش بوو بیهوی له کاتی خویدا پرسیار بکات، بویه به پهله خوئی گه یانده مال هوه و پئی وتن:
- میرده کهم مردوو و ناشتیا، ئیتر ئیوه چی ده کهن لیتره؟
هر دوتوت ئه وه لامه یان له بهر کردوو، به جووته وتیان:
- پاریزگاریت لی ده کهین.

«سهیران خان» بریاری دا به ئیجگاری مال که هی به جیبیلیت و تا ماوه رووی تینه کاته وه. هندی که لوپه لی پیوستی ناخنیه جانتایه ک و به ره و لای «ژیان» ی خوشکی که وته ری، که خوئی نه یزانی چی ئه وی بیرخسته وه. ماوه یه کی زور بوو بیرری له و له میرده که هی نه کردبووه وه. ئه مه خستیه سر ئه و باوه ری، که ئه م له هه موو ژیا نیدا وه کو ئه مرۆ به سه رو بهر نه بووه. ویستی تا لایه ک به لایه کدا ده که وی، له وی بژی، به لام هر که که یشته به درگا کرا وه که یان و دوو پیای کورته بنه ی چه کداری خو مانه ی له م سووچ و له و سووچی هه یوانه که یاندا بینی، به ره و مال که هی خوئی گه رایه وه و نه یویست خوشکه بیوه ژنه که هی ببینیت. به بهر درگا کرا وه کانی ئه م کو لان و ئه و کو لاندا ده ریشت و سه رنجی خیرای له پیای سووچی هه یوانه کان ده دا.

مارمیلکه

ئه و جار هی «سه باحوک» ی «هادی شاباش» په لاماری دیوانه شیعیری «خوینی په پوله» ی «به ختیار جه لال» ی هاو پیمی دا، من شه ویکی هاوینی مندالیی خویم بیرکه وته وه. ئه وسا من نه خویش بووم و تای گهرم له ناو جیدا خستبوومی. په پوله یه کی رهنگینم ده بینی له سه ر جامی په نجه ره که یاری ده کرد. له ناکاو مارمیلکه یه ک به دزه دزه هات و ویستی بیخوات. نه نکم

دهیوت، من هر جارئ نه خو شېبکه وم، په پووله یه کم له ئاسمانه وه بؤ دیت. کاتیکیش گه وره ده بم، ئه وه موو په پووله یه له خوا ده پارینه وه، بؤ نه وه ی ژیانیکى ئاسو وده م پئ ببه خشیت. من نه مزانی بوو داپیره م خوئى ئه و چیروکه ی هه لبه ستووه، تا دلنه وایى منى پئ بداته وه، بؤ یه هر جارئ نه خو شده که وتم، چاوم بؤ په پووله یه که ده کیرا، به لام ته نها ئه و جار ه بینیم، ئه ویش هر خیرا ئه و مارمیلکه یه په لاماری دا. ماوه یه کی زور چاوه کانم نووقاند و نه مده ویست مه رگی په پووله که ببینم، دوا یی پئ لووه کانم له سره لادان و به ترسه وه له په نجه ره که م روانی، بؤم ده رکه وت مارمیلکه که و په پووله که له مدیو و له ویدیوی جامه که وهن. مارمیلکه ی شپزه له ده ره وه به رده وام شالای ده هینا و بیهوده ئه مسهر و ئه وسهری ده کرد. په پووله ی ئارامیش له ژوره وه به یئى ئه وه ی گوئی پئ بدات، له سره رووی ئه و جامه لووس و سافه دا له یاریی خوئى به رده وام بوو.

ئو ماله هی منه!!

له گه ل یه ک دوو پیاوی وه کوو خوئى ریک بکه وه. ده مانچه هه لگرن. ده مامکی خوئان بدن. له سره دیوار ئاودیو بن. کونوکه له به ری ماله که جوان بگه رین. زپر و پاره و هرچی به نرخه، بیانپچنه وه. ئه مه ریگایه کی ته قلیدی پیاوانه له دزی، به لام ئه و ژنیکى رو شنبیره. هه ستیکى وریای هیه و به کاریده هیئت. شه وان درهنگ درهنگ به هر کولانیکدا تیپه ریت، ده زانی کام ده رگایه قوفل نه دراوه. پالیکى پیوه ده نیت و به ئه سپایى ده چپته ئه ویدیو. ئینجا هر زوو بؤی ده رده که ویت چه ند که سی تیدایه. شته به نرخه کان له کوئى هه شاردراون. ئه مه هه ستیکه و سه رچاوه که ی دیار نییه. ئه وهنده ده زانیت هیه تی و به چاکى ریئوئینی ده کات. تا ئیستا چه ند مالیکى ئه م گه ره که ی ئاوا تالانکردووه و پیدیان نه زانیوه.

ئه وه تا جاریکى دیکه به م نیوه شه وه خوئى له م ماله دا بینیه وه. گوئی له قاقای پیکه نینیک بوو. داچله کی. دوویاره و چه ندبار ه بووه وه. وا دیاره پیاوه که له ویدیو به خه به ره!! خوئى بؤ نه گیرا و به سووکى ده رگا که ی کرده وه. کتبخانه یه کی گه وره بوو و پیاویکی گه نجی تیدا بینى. له ژپر گلؤیه که ی سه ر

سه‌ریه‌وه کتیبیکی ده‌خوینده‌وه. پرسى:
- ئەرى ئەو کتیبه چیه، ئاوا تۆی هیناوه‌ته پیکه‌نین؟
ئەو به‌بێ ئەوهی سه‌رى هه‌لپری وتی:
- وس!!

وس نه‌بوو:
- زۆرت ماوه ته‌واوی که‌ی؟
- نه‌.

ئەوا ته‌واو بوو. هه‌ر به‌دهم قاقاوه پێی وت:
- یه‌که‌مجاره کتیبیک بخوینمه‌وه، ئەوه‌نده سه‌یر بێت. ده‌زانی من له
که‌یه‌که‌وه پێده‌که‌نم؟
ئینجا له‌ناکاو وه‌ستا و پرسى:
- به‌ راست تۆ له‌میژه‌ لێره‌ی؟
- ئەوه‌نده نییه‌.
- له‌ودیه‌ بووی؟
- ئا، به‌لام زۆر له‌وی نه‌مامه‌وه. گویم له‌ ده‌نگی پیکه‌نینی تۆ بوو و خیرا
هاتم.

له‌سه‌ر کورسییه‌که‌ی به‌رامبه‌ری دانیشته‌ و سه‌رنجی له‌ کووبی چاکه‌ی دا،
که‌ دوو سی قومی لێدا‌بوو و سارد‌بوو‌بووه. ئەمه‌ش نیشانه‌ی ئەوه‌بوو که
رووداوه‌کانی ئەو کتیبه‌ ئەوه‌نده سه‌یرن، چاکه‌یان بیره‌ردۆته‌وه:
- ده‌توانم بۆ چه‌ند رۆژی ئەو کتیبه‌ت لێ وه‌رگرم و بیخوینمه‌وه؟
- نه‌خیر، چونکه‌ ئەم کتیبه‌ هیشتا چاپ نه‌کراوه و نه‌که‌وتۆته به‌رده‌ستی
خوینەر. نووسه‌ره‌که‌ی بۆ منی نارووه، تا پێیدا بچمه‌وه. ره‌نگه‌ بلاویشی
نه‌کاته‌وه.

ژنه‌که شتیکی نه‌بوو بیلێ. پیاوه‌که درێژه‌ی به‌ قسه‌کانی دا:
- ئینجا من تۆ نانا‌سم. کێ ده‌لی بۆمی ده‌هینیته‌وه!!
هه‌ردووکیان بێ ده‌نگ بوون. دیار بوو کابرا له‌وه تیگه‌یشته‌بوو، که
نه‌ده‌بووایه قسه‌یه‌کی ره‌قی ئاوا‌ی له‌ ده‌م ده‌رچیت، بۆیه وتی:
- هیوادارم له‌ به‌ردلته‌ گران نه‌بیت. به‌ راستی من بۆ کتیب ئاوام. وه‌کوو
ده‌بینی ماله‌که زۆر شتی به‌نرخ‌ی تێدا‌یه، به‌لام کتیبه‌کانم له‌ هه‌موویان
خۆشتر ده‌وین. پیاویکی تووره‌ نییم، به‌لام کاتی ئەوانه‌ی کتیبیم لێ قه‌رز
ده‌که‌ن و نایه‌یننه‌وه، یان پیسی ده‌که‌ن، من وه‌ها شیت و هار ده‌بم، چی
قسه‌ی ناشیرینه‌ له‌ ده‌م ده‌رده‌چیت. ده‌توانم بلێم هه‌موو ئەو شه‌رانه‌ی من
له‌گه‌ڵ خه‌لکم کردوون، له‌سه‌ر کتیب بووه. دوا شه‌رم له‌گه‌ڵ هاو‌رییه‌کی زۆر
خۆشه‌ویستم بوو. لیت ناشارمه‌وه له‌م ژووره‌ ده‌ستمان نایه‌ یه‌خه‌ی یه‌کدی.
ده‌یان شه‌قم لێ دا و نازانم چه‌ند بۆکسم به‌رکه‌وت. نه‌تدیوه به‌رچاوم هه‌مووی

شین و مؤر ھەلگەراوہ؟! ھا سەیری دەستم بکە!! ئەم برینە دەبینی؟ ئەوہ کاتی لە دەرگای ھەوشە پالکی قایم پێوہنا، بەر دیوار کەوت.

– ئەم مالا ھی خۆتە؟

کابرا قاقایەکی لێدا و وتی:

– ئەم کتیبەش ھەر باسی ئەوہ دەکا. بەراستی پرسیاریکی ھەزەلییە. ئەم مالا ھی خۆمە؟! ھا ھا ھا!! ئەم مالا ھی خۆمە؟!

لە چاوەکانی ژنەکە پامای و لێی پرسی:

– ئەدی تۆ مالت ھەییە؟

– ھەمە، بەلام وەکوو ئەمە تۆ خۆش نییە.

– سەیرە!! تۆ ئیستاش ئەمە بە مالی من دەزانی!!

– ئاخر من ئەوہ یەکەمجارە تۆ دەبینم و خەلکی ئەم گەرکەش نییم، ھەتا بزانی کۆ خاوەنی ئەم مالا یە.

– ئەگەر ئەم کتیبە بخوینیتەوہ، ھەرگیز پرسیاریکی ئاوا ناکەیت!!

– بمدەری و دەخوینمەوہ، بروا بکە بۆت دەھینمەوہ.

– ببورە ناتوانم، بەلام دەکری تۆ ئەمشەو لێرە بمینیتەوہ و بیخوینیتەوہ. ئەویش بەو مەرجەیی بە ھیچ کەسیکی نەلێت.

– من پەلەمە و دەبی برۆم. ئیستا ئەگەر پۆلیس بزانی لێرەم، قۆلبەستم دەکەن و تا زیندان ناموہستین. لەودیو ھەندی ملوانکە و گوارە تالوون و چەند پارچە ئەلماسیکی زۆر نایاب ھەن و بە تەمام تا دنیا رووناک نەبۆتەوہ، لەگەڵ خۆمیان بەرم.

کابرا ئاخیکی ھەلکیشا و وتی:

– ئەوانە لە ژنەکەم بەجیماون. زۆر خۆشیدەویستن.

– ئەدی کوا ژنەکەت؟

– چیرۆکیکی درێژە. ئەگەر تۆ بتوانی ئەمشەو لێرە بمینیتەوہ، ئەوا ورد ورد بۆت دەگێرمەوہ.

– من دەبی برۆم. وەکوو پیم وتی دەبی بە تاریکی ئەم مالا بەجیبھێتلم.

– خۆ تۆ کاتی ھاتیتە ژوورەوہ، کەس نەبینی؟!

– نە، کۆلان کوشومات بوو. من ھیچ کاتی لە ھاتنە ژوورەوہ ناترسم، بەلام ھەمیشە دەرچوونم بە لاوہ زەحمەتە.

لەناکاو ترسیک بە دلیدا گەرا و لەرزی پێخست. باوہری نەدەکرد ئەمشەو بە ئاسانی لەم مالا بچیتە دەری. لەسەر کورسییەکەیی ھەستا و چووہ تەنیشتیەوہ:

– نازانم ئەو ترسە چی بوو ئاوا لەناکاو گیانمی تەنی!!

سەری خستە سەر شانی. وردە وردە خەو دەبیردەوہ. ھەر لە منداڵییەوہ ئاوا یە. ھەرکە ترس شالۆوی بۆ دینیت، خەویکی قوول پەنای دەدات و لە خۆی

نقووم دهكات. كاتيك چاوهكانى هه لهينا، بهيانى بوو. پرسى:
- ئەم ماله هى تۆيه؟
- ها ها ها!! ئەم ماله هى منە؟!
ههستا و قژى ريكخستهوه. گهيشته دهركاى ههوشه و ئاورى دايهوه:
- ئەم ماله هى تۆيه؟
- ها ها ها!! ئەم ماله هى منە؟
له دهرهوه گوپى لى بوو هه بهدهم قاقاوه دهيووت:
- ئەمشه و زووتر وهره، بوئهوهى كتيبهكه بخوينيتهوه و چيروكى ژنهكهمت
بو بگيرمهوه.
لهسهرى كوژان پيچى كردهوه و به خووت:
- ئەو ماله هى منە!!

بينين

لهگهل ئەو دايكهم چوويم بۆ هەر شوينى، كۆلى تەريقبوومهتەوه و به خەفتهتيكى زۆرهوه گهراومهتەوه. ئەمىرۆ بهجووته چووين بۆ مالى «ساكار»ى دەستهخوشكم، چونكه مانگى لهمهويهىر مندالى بووبوو. لهناو پاسهكه كورتيك له تەنيشت كچى هەستايهوه و شوينهكهى خۆى بۆ دايكم چۆلكرد، بهلام دايكم رازىي نەبوو و پيى وت:

– نابى رۆله نابى، من نامەويت لهيهكترتان چياكهمهوه. بهراستي زۆر لهيهكتر هاتوون، دەلتي له ئەزەلهوه بۆ يهكتر خولقاوون، ياخوا سەد سالى تر ئاوا بهيهكهوه بن و مندالەكانتان له ساپەتان گەورەبن. بهلام دەرکەوت ئەوان يهكتر نانس، چونكه ئەميان له شوينتيك دابهزى و ئەويان له شوينتيكى تر.

هەرکه گەيشتینه مالى ساكار، دايكم چوو بۆ لای بيشكهى مندالەكه و بهدهم لابردنى كوللهكهى سەرى دەيوت:

– وى به قوربانى بم، كه جوانه، خو هەر ريك له خوۆت دەچيت ساكار. ئاي لهو چاو جوانانه، ئەو لووته بچكۆلهيهى، دەمه نوقليهكهى، وى وى وى كوبانى.....!

بهلام دەرکەوت مندالەكه لهناو بيشكهكهدا نەبوو، بهلكو لهسەر دەستهكانى خەسووى ساكار بوو، كه لهپەر هاته ژوورهوه و وتى:

– بهخيزبين.. وا دياره بۆ بينينى ئەم گۆله هاتوون، سەيرى كەن چەند له باوكه نازدارهكهى دەچيت!

دايكم لهپەر رووى وەرگيپا و هەر خيرا وتى:

– ئۆى لهبەرى بمرم، خو هەر دەلتي باوكيهتى و بچووككراوتهوه!

من دەمزانى دايكم هەرگيز باوكى ئەو مندالەهى نەبينوه، بهلام خوۆ نەدەكرا هيچى پى بلیم. كاتيكيش چووينه دەرەوه و ليم پرسى:

– بهراستي دايه مندالەكه له دايكى دەچوو، يان له باوكى؟

سەيرتيكى كردم و وتى:

– جا كچم بووك و خەسوو هيشتيان من بيينم، تا بزائم له كى دەچيت!

شیربرا

هه‌ژار سه‌لام هه‌ر کتیبیکی دهنووسی و به چاپی ده‌گه‌یاند، هه‌ر خیرا سه‌لام هه‌ژاری شیربرای وتاریکی دوور و دریزی له‌سه‌ر دهنووسی و به شانوباهوویدا هه‌لده‌دا. دواچار له‌بارهی ئه‌و به‌ره‌مه‌ی مانگی پیشوو که‌وته به‌ر دهستی خوینه‌ر، وتبووی: هه‌ژار سه‌لام رۆژ به‌رۆژ تواناکانی گه‌وره‌ده‌بن، به‌لگه‌ش ئه‌و کتیبه‌یه‌تی، که‌له‌هه‌موو ئه‌وانی پیشوووی چاکتره. سه‌لام هه‌ژار چاوه‌رپی سوپاسی هه‌ژار سه‌لام بوو، که‌چی ئه‌و له‌نامه‌یه‌کدا هه‌ژار جنیوی پی‌دابوو، چونکه‌ئه‌و کتیبه‌هی هه‌ژار سه‌لامیکی دیکه‌بوو، که‌تازه‌دهستی داوه‌ته‌نووسین و ئه‌مه‌یه‌که‌م به‌ره‌مه‌یه‌تی. سه‌لام هه‌ژار هه‌ر خیرا سه‌رنووسه‌ری ئه‌و گوڤاره‌ی رازیی کرد، که‌له‌ژماره‌ی داهاتوودا بنووسن: «روونکردنه‌وه: ئه‌و سه‌لام هه‌ژاره‌ی ناوی به‌سه‌ر بابه‌تی «...» هوه‌یه، سه‌لام هه‌ژاره‌کۆنه‌که‌نیه، به‌لکو‌یه‌کی‌تری و تازه‌دهستی داوه‌ته‌نووسینی ورده‌شتی ساکار».

